

Het begin van licht
in het zwartste zwart

Tussen hoop en vrees

'Al die zetjes
samen hebben
de richting van mijn
leven veranderd'

Een boodschap
van hoop

Het feest van de Heelmaker

We vieren Kerst, omdat eens een stem heeft gezegd: 'Jullie hoeven niet bang te zijn, want ik breng goed nieuws. Vandaag is voor jullie de Heiland geboren.'

'De Heiland, dat is het allesbelissende woord.'

U mag erin horen: heel. Heil is dat wat heel maakt: 'heilen', genezen. De Heiland redt van wat de keel dichtknijpt. Angst om God te ontmoeten, omdat ons leven beneden de maat bleef. Angst voor de dood. Angst voor het leven. Angst voor anderen. Angst voor onszelf. Angst voor wat er in ons leeft. Angst voor wat ziek is in ons. De geboorte van Jezus maakt heel, schept adem, doordat Hij in de diepten van ellenden is neergedaald. Geboren worden was daarvoor niet genoeg, daarom heeft Hij de hel gezocht, zodat niemand kan zeggen: waar ik ben, daar is geen God. God is er ook geweest en Hij is eruit gekomen, daarom heet Jezus de Heiland. En daarnaar verwijzen de tekenen van kribbe en doeken. Die zijn er niet ter vertedering. Het is niet zo dat Jezus ondanks de stal en de kribbe de Heiland was, maar juist de Heiland ter wereld moet dáár zijn waar mensen liever niet leven. ■

Uit: 'Een goed woord', door Gerrit de Kruijf, uitg. Boekencentrum.

Er zitten zestien mensen om een grote tafel, in een buurthuis in Amsterdam-Noord. Als ik binnenkom, zijn ze al een poosje bij elkaar. Voor ik met hen in gesprek ga, moeten ze nog wat afspraken maken. Volgende week gaan ze kaarten maken. Die kaarten gaan ze uitdelen aan mensen in hun omgeving, die wel een opsteker kunnen gebruiken, ter bemoediging. Wie tref ik vanmorgen? Mannen, vrouwen, jong, oud. Autochtone Amsterdammers en mensen uit Indonesië, Ghana, Nigeria en Suriname. De meesten dragen de sporen van een zwaar leven. Wat hen verbindt? Ze weten allemaal wat het is om rond te moeten komen van (te) weinig leefgeld. Dat doet wat met een mens. Het maakt je murw. Je verliest de moed, je gaat wanhopen. Zouden ze iets met mij van hun leven willen delen? Vertellen over hun wanhoop? Hun hoop? Hun openheid verrast me. Luister even mee, met een paar flarden van gesprekken...

Op bezoek bij De Gulden Middenweg Het begin van licht in het zwartste zwart

Hoop

'Dat ik hier nu ben heeft alles te maken met wat ik vanmorgen op de radio hoorde: het woordje 'hoop'. Een week geleden was ik bij mijn moeder van 91, zij is stervende. Op diezelfde dag hoorde ik dat mijn zoon een poging tot zelfmoord heeft gedaan. U snapt wel dat ik het zwaar heb, ik ben ten einde raad. Maar het woordje 'hoop' houdt me op de been. Als ik geen hoop meer heb, wat heb ik dan nog? Ik was eerst niet van plan om hier naartoe te komen. Maar dat ene woordje veranderde dat.' Anderen knikken; ze herkennen het.

Afhankelijk

'Ik was verslaafd. Laat ik zeggen: prettig verslaafd. Ik sprak toeristen aan en ze geloofden dat ik een landgenoot was. Ze gaven me geld. Ik had elke dag genoeg om in mijn behoefte te voorzien. Toen werd ik gedoopt. Ik ontdekte dat mijn leven niet strookte met wat ik beloofd had bij de doop. Lange tijd was ik schoon. Maar dat bleef niet zo. Ik ging meer gebruiken, maar had weinig geld. Het ging zo slecht, ik moest opgenomen worden. Ik werd opnieuw 'schoon'. Acht maanden lang bleef ik er af. Toen ging het toch weer mis. Weet je, het zit niet alleen in je afhankelijkheid, het zit in je hoofd, in je gewoonten. Je gaat er naar leven. Eén keer, ik zat in de kerk, voelde ik letterlijk dat God de afhankelijkheid uit mijn hoofd haalde. En toch, het blijft oppassen. Gelukkig ontmoet ik hier mensen die me helpen. Ik heb God gevraagd mijn leven vol te maken, zodat ik niet meer aan drugs hoef te denken. Ik doe steeds meer dingen, ik maak me nuttig, ik speel gitaar, help anderen. Dat helpt. Ik krijg weer hoop. God helpt me, door wat er hier is, door deze mensen. ▶

Binnen én buiten

'Ik ben niet zo van de kerk, ik ben sceptisch. Ex-katholiek. Als kind deed ik wel volop mee. Maar in het gezin ging het slecht, ik stopte met de kerk, en met God. Ik ben best somber over deze wereld. Ik zie vreselijke dingen gebeuren. Dat maakt het voor mij moeilijk om in God te geloven. Wat mij wel hoop geeft, is de manier waarop mensen zich organiseren. Er ontstaan gemeenschappen, zowel in de kerk als daarbuiten. We worden bij ons in de buurt toch weer hechter. We gaan weer om elkaar geven. We laten de afbraak niet gebeuren. Begrijp me goed, ik vind het mooi dat het in de kerk gebeurt. Maar ook daarbuiten!'

Deur

'Ik ben 81. Heb de oorlog overleefd. Mijn vader was een Jood. 120 mensen van mijn familie zijn vermoord, vergast. Ik heb het gered. Eerlijk gezegd was het niet de grootste klap in mijn leven. Ik ging meeleven met een kerk, zette me er echt voor in, vijftien jaar lang. Toen werd mijn vrouw ziek, en ze overleed. Dat is nu anderhalf jaar geleden. Na een paar maanden kwam ik weer terug in die kerk. Ze vroegen hoe het met mijn vrouw ging. Er knapte iets van binnen. Ik heb de kerk en God vaarwel gezegd. Ik nam het Hem ook kwalijk. Ik was van plan er een eind aan te maken. Maar iemand van hier kwam me tegen, zij nam me hier mee naar toe. Hier kwam ik mensen tegen die eerlijk waren en echt belangstellend. Er ging weer een deur voor me open. Ik ben nog niet klaar met God, maar wat ik hier meemaak geeft me weer hoop. Ik kan weer verder, ik krijg toch weer wat vertrouwen in de mensen.'

Moed vatten

'De Gulden Middenweg' is een initiatief van Jeanette de Waard, diaconaal werker van 'Hoop voor Noord', een christelijke gemeenschap. Gewoon begonnen, met een klein groepje. Met mensen die ze ontmoette in de wijk, die klem zaten door geldgebrek of die de weg naar de instanties niet konden vinden. De groep is gegroeid. Er heerst een gezellige, soms uitgelaten sfeer. Mensen helpen elkaar, zien naar elkaar om. Ze zijn openhartig, ze hebben niet veel te verliezen. Dat maakt hen wat vrijmoediger. Je hoeft niet te geloven of naar een kerk te gaan om je hier thuis te voelen. De Bijbel komt regelmatig ter sprake, er zijn nuttige lezingen, er komen deskundigen langs. De groep is ondernemend: ze voeren catering-opdrachten uit. En zo nu en dan trekken ze het land in, om op uitnodiging iets te vertellen over wat leven in armoede met je doet. Zo komen ze stap voor stap wat verder. En, belangrijk, er wordt samen gegeten.

Onderweg naar huis denk ik na over wat er gezegd is. Hoe komt het dat deze mensen moed vatten, weer hoop krijgen voor hun eigen leven? Sommigen zien God aan het werk in hun leven. Anderen ervaren dat mensen naar hen omkijken. Dat gaan ze dan zelf ook weer doen. Ik denk dat het zo werkt. God doet het niet buiten mensen om. Hij ziet naar mensen om, mensen zien naar elkaar om. Dan wordt een sprankje hoop ontstoken, zelfs in de meest wanhopige situatie. Het begin van licht in het zwartste zwart.

*'Is God
alleen
liefde als
het goed
gaat?'*

Leven tussen hoop en vrees

Een vetknobbeltje boven mijn linkeroog bracht mij bij de dokter. 'Ah', zei zij, 'dat is meer een werkje voor de dermatoloog.' In het ziekenhuis werd het esthetische probleempje de inzet van een partijtje handjeklap: 'Als je dit knobbeltje laat verwijderen via de zorg, dan kost het 1200 euro. Doe je het rechtstreeks via ons ziekenhuis, kost het slechts 425 euro', rekende de man me voor. De keus was niet moeilijk. Tijdens een verjaardagsvisite wees mijn zus me op kliniek die was gespecialiseerd in huidaandoeningen en ook nog eens goedkoper bleek te zijn. Daar pakten ze het grondig aan. Eerst werd er een stukje weefsel weggehaald en op kweek gezet. Na vijf dagen bleek het een lelijke tumor.

Vanaf dat moment waren de kosten geen probleem meer, die zouden nu wel door de zorg worden vergoed. Maar u snapt wel dat ik het veel liever zelf had betaald... Ik geloof vast en ook wel zeker in een liefdevolle God die naar ons omziet en het er niet bij laat zitten. Maar als je zo in mineur zit is het moeilijk zijn aanwezigheid te ervaren.

Engeltje

De rest van het medische dossier zal ik kort voor u samenvatten. De tumor werd in twee etappes weggesneden. Er volgden bestralingen. Met behulp van plastische chirurgie werd de wond gedicht. Na drie maanden was de tumor terug, nu bij mijn linkerslaap. Om verdere uitzaaiingen te voorkomen, werden mijn speekselklier en halsklier weggesneden. Eenmaal thuis ging de wond ontsteken. Midden in de nacht werd ik weer opgenomen. De volgende morgen knapte mijn halsslagader. Gelukkig was ik in het ziekenhuis, anders had u nu dit verslag niet kunnen lezen. 'U had een engeltje op uw schouder', sprak de gesluierde moslima mij vriendelijk toe, toen ik probeerde tot de wereld terug te keren.

Er volgde een nieuwe reeks bestralingen. Mijn smaak verdween en ik werd 13 kilo lichter. Met allerlei smerige drankjes moest ik proberen weer op gewicht te komen. Maar hulde aan onze fantastische zorg! Voor ieder probleem ligt er ergens wel een antwoord.

Bidden

Terwijl vrienden bij ons te gast waren, belde de dominee. Of ik het op prijs stelde dat er zondag in de kerk voor me zou worden gebeden. 'Ach, doe maar niet', zei ik. 'Dan krijg je al die mensen over je heen, met hun vragen...'. 'Snap ik', sprak de immer alles begrijpende dominee. Onze gast keek mij aan en zei: 'Volgens mij is het bedoeling niet dat je ze over je heen krijgt maar om je heen en dat heb je nu wel even nodig.' Dat raakte me zo, dat ik meteen onze predikant heb gebeld met de vraag of hij toch maar voor me wilde bidden die zondag.

Ondertussen lag ik emotioneel aardig overhoop. In het ziekenhuis had het hoofd van de afdeling alle denkbare ondersteuning aangeboden. Die gesprekken met een specialiste deden me werkelijk erg goed. Sterven gaan we allemaal. Iedereen kan dat met droge ogen zeggen. Maar iedere keer als ik het verdriet in de ogen van mijn lieve vrouw, kinderen en vrienden zag, brak ik.

Liefde

In deze periode heb ik veel steun gehad aan een bijbeltekst: 'God heeft zijn liefde in ons uitgestort'. Ik besepte dat het die liefde was waar ik steeds door werd geraakt. De liefde van mijn vrouw, kinderen, burens, mensen uit onze kerk, vrienden. Het meeleven via kaarten, telefoontjes, e-mail en bezoeken. Ik weet zeker dat veel mensen voor me hebben gebeden. Schietgebedjes, eerlijke, serieuze gebeden. En ik? Ik ben overdonderd door die liefde, vriendschap, aandacht. Nog steeds. Ik weet en ervaar sterker dan ooit dat die liefde bestaat. Johannes, een vriend van Jezus, zei eens: 'De liefde is van God, die liefde is GOD.' Die liefde van de burens, vrienden. Die liefde is niet exclusief voor gelovigen maar heeft onze Schepper in ieder mens gelegd. Of je het gelooft of niet. Ik doe het er inmiddels graag mee. En nu? Het gaat nu goed. Hoe lang nog? Ik weet het niet!

Is God alleen liefde als het goed gaat? Nee, dat geloof ik niet, maar dat heeft u inmiddels wel begrepen. ■

'Al die zetjes samen van mijn

hebben **de richting** **leven** veranderd'

Gedurende een jaar of drie ben ik als 'zelfbenoemd atheïst' actief geweest op internet. Op allerlei discussieplatforms mengde ik me in het debat, om mijn ongezouten mening te geven. Veel atheïsten zijn er op uit om opzettelijk tegen de Bijbel in te gaan. Maar bij mij zat er niets rancuneus achter: ik droeg gewoon mijn overtuiging uit, dat de wereld is ontstaan door een Big Bang. Het gaf me voldoening om die theorie steeds verder te onderbouwen, met de nieuwste wetenschappelijke inzichten.

Mijn ouders hadden me in religieus opzicht een tamelijk vrije opvoeding gegeven. Via de christelijke school had ik wel wat opgepikt van het geloof, maar thuis werd er niets aan gedaan. Opvallend genoeg was er wel altijd een moment stilte, vlak voor het avondeten. 'Here, zegen deze spijszaken.' Een overblijfsel uit het christelijke verleden van mijn ouders.

Stroomversnelling

De eerste 21 jaar van mijn leven ben ik dus, kort samengevat, ongelovig geweest. Ik heb niemand beroofd of vermoord, maar verder heb ik zo ongeveer alles gedaan wat God verboden heeft. Ik kreeg een relatie met een christelijk meisje. Zij ging op zondagochtend naar de kerk, ik sliep uit. Zij deed haar ding, ik het mijne. We respecteerden elkaars opvatting. "Jij bent altijd zo met wetenschap in de weer, lees dit eens, zei haar moeder op een dag. Het boek heette: de wetenschap van de Bijbel. Ik las het en stond perplex. Mijn rotsvaste overtuiging werd omvergeblazen.

Achteraf gezien bracht dat boek mijn zoektocht in een stroomversnelling. Ik schreef me in voor een oriëntatiecursus van het christelijk geloof. Na zeven avonden was mijn interesse zó gewekt en mijn nieuwsgierigheid tegelijk nog zó onbevredigd, dat ik verder ging met vervolgcursussen. Het meest triggerend vond ik

de uitleg dat wij als mensheid ergens in contact met onze Schepper een verkeerde afslag hebben genomen. Bij Hem vandaan. Dat beeld bleef op mijn netvlies gebrand.

Verstand

Als ik nu de laatste paar jaar overzie, denk ik dat elk van die cursussen mij een klein zetje heeft gegeven. Samen hebben ze de richting van mijn leven veranderd. Kijk ik om, dan zeg ik: ja, ik geloof. In de Bijbel wordt opgeroepen om God lief te hebben met heel je hart, heel je ziel en heel je verstand. Dat laatste is vooral mijn ding. Ik accepteer niets klakkeloos, en zeker niet 'omdat we het altijd zo hebben gedaan of gezegd'. Ik wil zaken begrijpen. Urenlang heb ik zitten discussiëren met de evangelist bij mij op het dorp. Hij bleef maar geduldig alles uitleggen.

Vergeving is voor mij een belangrijk thema. Ik ben er diep van doordrongen dat ik de eerste 21 jaar van mijn leven niet heb geleefd zoals God dat graag ziet. Ik deed gewoon alles waar ik zin in had. Drank, jointjes, vrouwen. Hoe kan ik God onder ogen komen, en Hem de hand toesteken? Kon ik echt zomaar naar Hem toegaan en spijt betuigen – klaar? Daar kon ik van wakker liggen. Maar ik heb het toch gedaan.

Adembenemend

Mijn leven beschouw ik tot nu toe als een adembenemende reis. Ongelooflijk, om zoveel mee te maken, in zo'n korte tijd. Er is een deur geopend naar een wereld die ik tot voor kort helemaal niet kende! Mijn hoop heb ik op God gesteld. Maar als ik zie wat er in de wereld gebeurt, of als ik bedenk hoe klein en kwetsbaar je als mens bent, kan vrees me overvallen. In dat wankele evenwicht tussen hoop en vrees vind ik het belangrijk dagelijks met Hem te leven. Dat geeft me rust, zekerheid en vertrouwen.'

EEN BOODSCHAP VAN HOOP

Jozef en Maria gaan naar Betlehem

¹ In die tijd werd er een bevel van keizer Augustus bekendgemaakt. Hij wilde alle inwoners van het Romeinse rijk laten tellen. ² Het was de eerste keer dat dit gebeurde. Het was in de tijd dat Quirinius de provincie Syrië bestuurde. ³ Iedereen moest geteld worden in de plaats waar zijn familie vandaan kwam. Daarom gingen alle mensen op reis. ⁴⁻⁵ Ook Jozef moest op reis. Hij ging van Nazaret in Galilea naar Betlehem in Judea. Want hij kwam uit de familie van David, en David kwam uit Betlehem. Jozef ging samen met Maria naar Betlehem. Maria zou met Jozef gaan trouwen, en ze was zwanger.

Jezus wordt geboren

⁶ Toen Jozef en Maria in Betlehem waren, werd het kind geboren. ⁷ Het was Maria's eerste kind, een jongen. Maria wikkeld hem in een doek, en legde hem in een voerbak voor de dieren. Want er was voor hen nergens plaats om te slapen.

Herders horen het goede nieuws

⁸ Die nacht waren er herders in de buurt van Betlehem. Ze pasten buiten op hun schapen. ⁹ Opeens stond er een engel tussen de herders, en het licht van God straalde om hen heen. De herders werden bang. ¹⁰ Maar de engel zei: 'Jullie hoeven niet bang te zijn, want ik breng jullie goed nieuws. Het hele volk zal daar blij mee zijn. ¹¹ Vandaag is jullie redder geboren: Christus, de Heer. Hij is geboren in Betlehem, de stad van David. ¹² En zo kunnen jullie hem herkennen: het kind ligt in een voerbak en is in een doek gewikkeld.' ¹³ En plotseling was er bij de engel een hele groep engelen. Ze eerden God en zeiden: ¹⁴ 'Alle eer aan God in de hemel. En vrede op aarde voor de mensen van wie God houdt.'

De herders gaan naar Betlehem

¹⁵ Daarna gingen de engelen terug naar de hemel. De herders zeiden tegen elkaar: 'Kom, we gaan naar Betlehem. Want God heeft ons verteld wat er gebeurd is. Laten we gaan kijken.' ¹⁶ Ze gingen meteen naar Betlehem. Daar vonden ze Maria en Jozef, en in een voerbak lag het kind. ¹⁷ Toen de herders het kind zagen, vertelden ze wat de engel over hem gezegd had. ¹⁸ Iedereen die het hoorde, was verbaasd over het verhaal van de herders. ¹⁹ Maria probeerde te begrijpen wat het betekende. Ze bleef nadenken over wat de herders gezegd hadden. ²⁰ De herders gingen terug naar hun schapen. Ze eerden God en dankten hem voor alles wat ze gezien en gehoord hadden. Want alles was precies zoals de engel gezegd had.

Je leven kan vastgelopen zijn.

En ineens is daar die ontmoeting.

Een nieuwe kans.

Iemand die je hoop geeft.

Moed om door te gaan.

Zo stel ik me ook die herders voor.

Een herder kon onmogelijk precies aan alle religieuze regels voldoen.

Daarom werd er negatief naar hen gekeken.

Een beroep voor wie niks anders meer kon.

Herders, dat waren mensen die ergens in hun leven vastgelopen waren.

Trouwens, het hele Joodse volk zat in de versukkeling.

De Romeinen waren de baas en zogen het land leeg.

Ze hadden een koning gekregen: Herodes.

Een generaal die door de Romeinen beloofd was met de koningstitel.

Herodes bouwde van alles op, maar alleen de elite kon ervan meegenieten.

De tempel van Jeruzalem was nog nooit zo mooi geweest.

Maar wie geloofde nog echt wat God had gezegd?

Uit het geslacht van David zou een nieuwe koning komen.

Hij zou zijn volk redden.

Ik vraag me af of de herders dat oude verhaal nog geloofden.

Dan zijn daar opeens, midden in de nacht, die engelen.

En de herders vinden dat Kind.

Er gebeurt iets met die mannen.

Ik vind het bijzonder dat de ontmoeting met Jezus Christus alle eeuwen door mensen verandert.

De God van de Bijbel is mens geworden, is naar ons toegekomen.

Bij Hem kun je terecht met je vastgelopen leven.

Er is vergeving, nieuwe kracht, toekomst!

Het geeft je richting in een wereld vol onzekerheid en dreiging.

Hoop in tijden van vrees.

Ik ben best benieuwd naar jouw verhaal.

Heb jij Jezus wel eens ontmoet?

Mooi om juist rond Kerst onze verhalen te delen.

Kerst hét moment om na te denken over een eeuwenoud verhaal

Overleven in de meest barre omstandigheden is zijn core business. De onverschrokken Bear Grylls trok door de wildernis van Alaska, moest revalideren na een parachute-ongeluk en beklom vervolgens de Mount Everest. Maar zijn grootste avontuur? "Finding a simpel faith", zegt hij zelf. Een eenvoudig geloof vinden.

De Brit slaagde daarin dankzij een Alpha-cursus, een laagdrempelige kennismaking met het christelijk geloof. Sinds kort is hij het gezicht van de wereldwijde campagne van Alpha, en dus ook van de Nederlandse afdeling. Arnoud Drop, directeur van Alpha Nederland, laat zijn beroemde 'uithangbord' graag voor zich spreken. 'Als nota bene deze man zegt dat dit zijn grootste avontuur is...dan is mijn advies: ga op onderzoek uit, ga ook het avontuur aan!'

Aan jezelf verplicht

Arnoud: 'Wij hebben hoop voor deze wereld, voor dit land, en ook voor ieder individu. Wat zien we om ons heen? Vooral duisternis en verdriet. Maar juist dan is het fantastisch om te vertellen over Jezus, die naar deze wereld kwam. Hij zei 'Ik ben de weg' – maar wat is dan die weg? Kerst is bij uitstek het moment om na te denken over het eeuwenoude verhaal, over de Man naar wie mensen hun

leven richten. Niemand twijfelt of Jezus heeft bestaan, daar kun je niet omheen. Ga onderzoeken wie die Jezus is. Hij heeft bestaan, is gestorven aan het kruis, geen enkel geschiedenisboek trekt dat in twijfel. Als 2,3 miljard mensen Hem volgen, ben je toch aan jezelf verplicht om dat te onderzoeken?'

Alpha (gratis, vaak nog met een maaltijd ook) bestaat uit tien bijeenkomsten – in kerken maar ook in cafés, en zelfs in gevangenissen – waarbij gepraat wordt over de basis van het christelijk geloof. Drop is een man met een missie. 'We hopen dat over twintig jaar een miljoen Nederlanders via Alpha hebben kennisgemaakt met het christelijk geloof.'

Op dit moment zijn het er zo'n 250.000. Een van hen is Wesley, een jongen uit de buurt van Rotterdam. Zijn vriendin is aangesloten bij een protestantse gemeente; zelf heeft hij niks met de kerk. Ze volgen een pre-marriage course (cursus voor aanstaande of pasgetrouwde stellen) en hij heeft een geweldige avond. 'Dat zou verplichte kost moeten zijn', is zijn

conclusie. Maar een aantal keer is de naam God gevallen en daar wil hij toch wel meer van weten. Wesley besluit Alpha te gaan doen en tijdens die cursus gaat het licht aan; hij besluit Jezus te volgen. Vanaf dat moment is hij een toegewijd christen. 'Voorheen werd hij 's nachts badend in het zweet wakker, nu is hij vrij van angst. Hij is zo enthousiast dat hij zelf een Alpha-cursus wil geven. Dat gebeurt en zo komt ook zijn moeder tot geloof.' De afloop is niet altijd zo spectaculair. 'Soms', aldus Arnoud, 'is het een vrijblijvende kennismaking en hoor je aan het eind: bedankt voor de info. Weer anderen haken halverwege af omdat ze er nog niet aan toe zijn. Het is

ook niet onze missie te bekeren. Maar iedereen die naar Alpha komt, heeft wel het gevoel dat er iets is. En is dus op zoek naar hoop.'

Niet alleen voor zondag

Arnoud (32) is met het geloof opgevoed. 'Er was niet één moment waarop het kwartje viel, bij mij was het een proces. Als tiener deed ik Youth Alpha en ik bedacht: als dit waar is dan is dit niet alleen voor zondag, maar 24/7. Ik hoefde niet per se bij een christelijke organisatie te werken maar vroeg me wel af: wat is mijn plek? Het frustreerde me dat ik daar geen antwoord op kreeg maar op een gegeven moment had ik wel sterk het gevoel dat

God zei: Ik ben bij je. Die vier woorden hebben mijn hele zoektocht veranderd. Ga, en doe maar niet zo activistisch. 'Wat de toekomst brengen moge, mij geleid des Heren hand' is sindsdien mijn lijflied.'

Arnoud kwam terecht in de financiële wereld. Hij was een aantal jaar kantoor directeur op diverse locaties van ABN-AMRO en werd vervolgens Management Consultant bij deze bank.

'Met veel inzet heb ik bij het bankwezen gewerkt. Net als op iedere werkplek kun je ook daar christen zijn. Ik mocht deel uitmaken van een talentenprogramma, kreeg veel kansen. Zoals Mozes een mooie opleiding genoot aan het Egyptische hof – en dat is de enige overeenkomst tussen mij en Mozes – voelde het voor mij alsof de bank het hof was. Ik heb er ruim zeven fantastische jaren gehad. Dat ik daar niet wilde blijven, wist ik wel – maar ik moest veel geduld hebben. En toen kwam deze droombaan.'

www.alphanederland.org

'Ga onderzoeken wie die Jezus is!'

Arnoud Drop (32) is getrouwd met de Russische Tanya Serostanova. Ze hebben twee zoontjes: Micha van twee en Elia van een half jaar oud. Tanya is 'helemaal ingeburgerd, spreekt vloeiend Nederlands. Ik heb daar ontzettend veel respect voor.' De kinderen worden tweetalig opgevoed; Micha kan inmiddels via skype praten met opa en oma in Siberië. Het gezin woont in Maassluis.

Over verlies en hoop

We waren op rouwbezoek bij twee grootouders. Er was het droeve bericht dat hun kleinzoon, zeven maanden oud, dood in zijn wiegje gevonden was. Ooit leerde ik van een grootmoeder dat het verlies van een kleinkind dubbel verdriet is: om het kleine schatje wiens leven in de knop brak, en om je eigen kind, dat zo'n verdriet heeft. We zaten in de kamer waar het verdriet zwaar hing. Ik ken de grootouders goed, zij zijn krachtige, stralende mensen. Maar nu was alle glans dof geworden, hun gezichten waren grijs van verdriet.

Toen zei de oma van het jongetje: 'Het waren zeven maanden van geluk. Dat zal ik vasthouden om recht te doen aan het kind. Ik zal het geluk en de liefde rond dit kind vasthouden, om het kleine leven van dat kind recht te doen. Die liefde geeft zin.'

Ze vertelde hoe ze bij de graflegging van dat veel te kleine kistje allemaal lichtjes om het grafje hadden gezet. Dat ze te midden van de vele familieleden en vrienden die gekomen waren elkaar hadden gezegd en beloofd dat ze elkaar een lichtje zouden brengen als het onuithoudbaar werd, om elkaar eraan te herinneren hoeveel geluk dat kleine jongetje gebracht had in de zeven maanden van zijn leven. En dat het daarom zin had gehad dat het geleefd had, al was het veel te kort.

De opa van het jongetje liet ons een Kersticoon zien. Samen keken we naar deze oude verbeelding van het kerstverhaal, uit de tiende of twaalfde eeuw. Hij vertelde en wees.

Geschilderd in opdracht van de Dienst Geestelijke Verzorging van het Zuwe Hofpoort Ziekenhuis in Woerden voor de stilleruimte door Martin Madaliev (www.martinartstudio.com). Foto: Dick Vos.

Op de icoon is een klein Kind te zien. Het Kind is niet in doeken gewikkeld, maar in windselen, alsof het gebalsemd is. Het ligt niet in een kribbe, maar in een kistje. Want dat Kind is geboren om te sterven. Achter dat Kind staat op alle Kersticonen (en ook op Paasiconen) altijd de donkerte van een grot, een donker gat. Dat is het donker van de kwade machten en de dood die overwonnen moet worden, die Hij overwinnen moet. De dood betekent angst, daar windt de icoon geen doekjes om. Daarom wordt het verbeeld als een donkere ruimte. Maar als we naar die donkerte kijken, kunnen we niet om Christus heen: Hij ligt ervoor. Hij ligt tussen de dood en Maria en ons allen in. Dat is niet zomaar.

Niets op een icoon is zomaar: Maria heeft haar hoofd afgewend van het Kind. Dat is omdat ze weet: Hij is niet van mij. Dat is het moeilijkste dat moeders moeten leren: dat kind dat ik droeg en baarde, voedde en de wijde wereld in leerde lopen – dat kind is niet van mij. Het is van zichzelf, en het is van God, maar niet van mij.

De moeder ligt op een soort veldbedje, want ze is onderweg, zoals wij allemaal. De kleur van het bed is keizerlijk rood, en dat wil vertellen dat het om een Koningskind gaat. Het Kind ligt achter de rug van zijn moeder. Ze kan niet meer dan dekking bieden. Dat is ook het enige wat zij Hem kan geven, ze kan niets van Hem overnemen. Je kunt naast mensen lopen, maar niets overnemen, ook niet als je zielsveel van iemand houdt. Maar

dekking geven: dat kan, altijd, en dat zien we die moeder hier doen. Het vertelt ook dat dat het enige is wat ouders kunnen doen voor hun kinderen: ze kunnen niet het leven van hun kinderen, ze kunnen het niet vasthouden, ze kunnen niet alle verdriet voorkomen. Ze kunnen alleen dekking geven, in de buurt proberen te zijn. Dat is nodig, want er kan veel duisternis en schrik in onze levens zijn.

Welbeschouwd geeft het Kind ook rugdekking aan Maria. Het is wonderschoon dat om al het moeilijks geen doekjes gewonden worden: hier geen tafereeltje van een vader en een moeder en een lief kindje, door God en de mensen bemind, en engelen die af en aan vliegen om te vertellen dat het allemaal goed komt. Daar gaat het óók over met Kerst, en daarom zitten met Kerst de kerken zo vol. Dat heeft te maken met een groot verlangen van alle mensen naar geborgenheid, naar een veilige wereld, naar een wereld waar liefde is in de gezinnen en God zelf daar borg voor staat.

Er staan engelen om het Kind, de handen bedekt: het Heilige, de Heilige, raak je niet zomaar aan. Zij zingen de lofzang: 'Ere zij God, vrede zal op aarde dagen, God heeft in de mens behagen'. Een engel heeft de handen onbedekt, hij heeft die hand nodig om mee te wijzen. Hij roept de herders aan over het Kind: Ga maar op weg.

Eén herder heeft het al begrepen: hij wijst naar het Kind, en ook naar de hoge hemelen, waarvandaan de ster straalt. De koningen – Moren

op deze icoon, die ontstaan is in de tijd waarin zij heersers waren – komen al aan om eer te bewijzen: plaats en tijd en ruimte vallen op een icoon zomaar samen. De man links beneden is Jozef, hij is verward en geschokt om wat er gebeurt en wat hij niet begrijpt. Voor hem staat Jesaja, met het Profetenboek: hij herinnert Jozef aan wat al geschreven staat over dit Kind. Daar is Jesaja vol van. En dan nog iets vreemds: de twee vrouwen op de voorgrond, die het Kind wassen. Dat zijn volgens de overlevering vroedvrouwen. De voorste kan niet geloven wat over het Kind gezegd wordt. In haar stagneert, blokkeert het, haar arm is verlamd, stijf.

De grootvader keek samen met mij lang en aandachtig naar de icoon. 'Dit is zo belangrijk. Er wordt niks verzwegen, niks ontkend, alleen maar gezegd dat het goed komt en dat het Gods zorg is. En dat wij moeten liefhebben en vertrouwen. Hierom gaat het in het kerstevangelie,' zei de grootvader van het gestorven kind. 'Het Kind van Kerst draagt dat geheim met zich mee: dat het licht moet worden afgedwongen; en dat geheim is zeer groot. Daarom kunnen we geen Kerst vieren zonder elkaar ook even te herinneren aan het geheim van Pasen; dat niet de donkerte het voor het zeggen heeft, maar God, die belooft dat het goed komt.' Zo vertelde de grootvader mij het kerstevangelie. En ik vertel u wat hij zei, want er was iets veranderd in die kamer.

Redactie en administratie:
Breestraat 59-61
3811 BH Amersfoort
Tel. 033-4611949
E-mail: echo@izb.nl
ECHO 02-2016

Abonnementen:
Abonnementsprijs € 10,00 per jaar
bij vooruitbetaling.

Reacties:
Voor reacties op de inhoud kunt u
zich wenden tot de bezorger of de
redactie.

Redactie:
Ds. L.C. Buijs
K. van Noppen
J.J. Timmer

Vormgeving:
Hans van Eck (Impressio Communicatie)

Foto's:
Shutterstock: 1, 6-7, 10-11, 14-15
Monique Laanstra: 2-5
Jaco Klamer: 8
Christiaan Bruijn: 12
Dick Vos: 14

Echo

Uitgave van IZB (www.izb.nl) en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

ISSN 0012-9119